

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
ДУ «НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР ВИЩОЇ
ТА ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ»**

**Всеукраїнська науково-практична конференція
здобувачів вищої освіти**

«МОЛОДЬ – АГРАРНИЙ НАУЦІ І ВИРОБНИЦТВУ»

Актуальні проблеми ветеринарної медицини

22-23 квітня 2025 року

**Біла Церква
2025**

УДК 001.895:338.43:378-053.6:636.09(063)

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Шуст О.А., д-р. екон. наук, ректор.

Варченко О.М., д-р. екон. наук.

Димань Т.М., д-р с.-г. наук.

Філіпова Л.М., канд. с.-г. наук.

Царенко Т.М., канд. вет. наук.

Куманська Ю.О., канд. с.-г. наук.

Козій Н.В., канд. вет. наук.

Славінська О.В., начальник редакційно-видавничого відділу.

Відповідальна за випуск – **Славінська О.В.**, начальник редакційно-видавничого відділу.

Актуальні проблеми ветеринарної медицини: матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти. 22-23 квітня 2025 р. Білоцерківський НАУ. – 282 с.

Збірник підготовлено за авторською редакцією доповідей учасників конференції без літературного редагування. Відповідальність за зміст поданих матеріалів та точність наведених даних несуть автори.

ядер окостеніння [3]. Неправильна інтерпретація цих фізіологічних особливостей може призвести до помилкових діагнозів [1].

Звісно, рентгенографія має свої обмеження [4]. Вона найкраще візуалізує щільні структури, тоді як для детальної оцінки м'яких тканин часто потрібні більш сучасні методи, такі як ультразвукове дослідження, комп'ютерна томографія чи магнітно-резонансна томографія [2]. Проте, рентген залишається доступним, швидким та інформативним методом первинної діагностики у багатьох клінічних випадках [5].

Для отримання якісних знімків та їх правильної інтерпретації необхідні [1]:

- Правильне позиціонування тварини: для отримання чітких та інформативних знімків у стандартних проекціях [3].

- Вибір оптимальних параметрів експозиції: для забезпечення достатньої контрастності та деталізації зображення [4].

- Захист персоналу від іонізуючого випромінювання: дотримання правил радіаційної безпеки є обов'язковим [2].

- Системний підхід до аналізу знімків: оцінка всіх видимих анатомічних структур, порівняння з нормою, виявлення патологічних змін [5].

Рентгенографія залишається одним з фундаментальних та найбільш широко використовуваних методів візуальної діагностики у ветеринарній медицині. Її ефективне застосування ґрунтується на глибокому розумінні нормальної рентгенанатомії та здатності розпізнавати патологічні зміни. Незважаючи на розвиток більш сучасних методів візуалізації, рентген зберігає свою цінність як доступний, швидкий та інформативний інструмент первинної діагностики, що відіграє вирішальну роль у своєчасному виявленні та лікуванні широкого спектру захворювань у тварин.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Клінічна рентгенологія дрібних домашніх тварин / За ред. Д. Террі, Е. Дж. Сімонса. - Львів: Видавництво "Новий Світ - 2000", 2016.
2. Рентгенодіагностика захворювань дрібних тварин / В.В. Влізло, Р.А. Салимон, І.Б. Іванків та ін. - Львів: ЛНУВМБ імені С.З. Гжицького, 2012.
3. Atlas of Small Animal Radiographic Anatomy and Interpretation / E.M. Thrall. - 3rd ed. - Ames, Iowa: Blackwell Publishing, 2003.
4. Textbook of Veterinary Diagnostic Radiology / D.E. Thrall. - 7th ed. - St. Louis, Missouri: Elsevier, 2018.
5. Практичний курс ветеринарної радіології / С.В. Мельник, О.П. Лисенко. - Біла Церква, 2007.

УДК 636.7/.8.09:611.018:619

ГУЗЬ О.С., РОНЬШИНА Л.С., здобувачі вищої освіти

Науковий керівник – **БЕВЗ О.С.,** канд. вет. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

МОРФОЛОГІЧНА ДІАГНОСТИКА МАСТОЦИТОМИ У ДРІБНИХ ТВАРИН

Мастоцитом є однією з найбільш поширених пухлин шкіри у дрібних тварин, яка часто має непередбачуваний перебіг і може бути як доброякісною, так і злоякісною. Морфологічна оцінка є важливим методом для своєчасної діагностики цієї патології, оскільки вона дозволяє оцінити зміни на клітинному рівні, що визначає подальший хід лікування та прогноз. У роботі розглядаються основні аспекти цитологічної та гістологічної діагностики мастоцитом, включаючи методи дослідження, морфологічні особливості клітин пухлини, прогностичні фактори та лікування. Зокрема, надається детальний аналіз класифікації мастоцитом, а також обговорюються основні фактори, що впливають на ефективність лікування та прогноз хвороби.

Ключові слова: мастоцитом, морфологічне дослідження, пухлини шкіри, прогностичні фактори, хіміотерапія, хірургічне лікування, гістамін, метакроматичні гранули, діагностика пухлин.

Метою цієї роботи є дослідження ролі морфологічної оцінки при діагностиці мастоцитом у собак та котів, визначення характеристик пухлини, прогностичних факторів та лікувальних заходів для покращення результатів лікування та прогнозу.

Мастоцитом є однією з найпоширеніших пухлин шкіри, що часто зустрічається в

клінічній практиці. Вона характеризується наявністю клітин, що містять метакроматичні гранули, зокрема гістамін, який є основним медіатором алергічних реакцій і запалення. Ця пухлина може бути доброякісною або злоякісною, що визначає її прогноз. Цитологічне дослідження є важливим інструментом для ранньої діагностики та оцінки агресивності пухлини, дозволяючи виявити характерні зміни на клітинному рівні.

Цитологічне дослідження є одним із основних методів діагностики мастоцитом у собак, оскільки дозволяє оцінити морфологічні характеристики клітин пухлини. Зазвичай для дослідження використовують метод тонкогोलкової аспіраційної біопсії, що дає змогу швидко отримати необхідний матеріал для аналізу. Основними характеристиками, на які звертають увагу при цитології, є:

1. Морфологія клітин: мастоцити мають круглі або овальні ядра, цитоплазма яких часто містить метакроматичні гранули.
2. Ядерний плеоморфізм: спостерігається різноманітність за розмірами та формою ядер.
3. Мітози та анізокаріоз: наявність мітозів є важливим індикатором агресивності пухлини (Hendrix et al., 2022).

Результати цитологічного дослідження дозволяють не тільки підтвердити діагноз, але й оцінити стадію захворювання, що впливає на вибір лікування.

Гістологічне дослідження є важливим етапом у морфологічній діагностиці мастоцитом, оскільки дозволяє оцінити структуру пухлини на тканинному рівні [17]. Для цього проводять забір зразка тканини пухлини (біопсію) з подальшою фіксацією, виготовленням зрізів та їх фарбуванням для мікроскопічного аналізу.

Мастоцитома може мати різну гістологічну будову. Відповідно до класифікації Kiupel et al. (2021), мастоцитоми поділяються на два основні типи:

1. Доброякісні мастоцитоми — характеризуються низьким рівнем мітозів і добре вираженими гранулами в клітинах. Ці пухлини зазвичай мають кращий прогноз.
2. Злоякісні мастоцитоми — виявляються як пухлини з високим рівнем мітозів, великими гранулами та явним анізокаріозом. Вони більш агресивні та схильні до метастазування (Kiupel et al., 2021; Patnaik et al., 2020).

Прогноз при мастоцитомах значною мірою залежить від гістологічного типу пухлини. Високий рівень мітозів, великий розмір клітин та наявність багатоядерних клітин свідчать про злоякісність пухлини та поганий прогноз (Liu et al., 2019). Оцінка кількості мітозів і ступеня диференціації клітин є важливою для визначення найбільш ефективного лікування та визначення прогнозу для пацієнта.

Крім того, в ряді досліджень було показано, що висока концентрація гістаміну у клітинах мастоцитом може бути використана як маркер для оцінки агресивності пухлини та ймовірності метастазування (Thamm et al., 2021).

Лікування мастоцитом у собак включає хірургічне видалення пухлини, яке є основним методом лікування, особливо для доброякісних форм. У випадку злоякісних пухлин може бути рекомендовано застосування хіміотерапії, особливо у разі наявності метастазів у лімфатичних вузлах або інших органах (De Lahunta et al., 2020). Променева терапія також застосовується для зменшення розмірів пухлини перед хірургічним втручанням або як додатковий метод лікування після операції.

Отже, морфологічна оцінка є ефективним методом діагностики мастоцитом у собак, що дозволяє визначити тип пухлини, її агресивність та ступінь метастазування. Вона є важливою складовою комплексної діагностики та допомагає у плануванні лікування. Оскільки мастоцитом можуть бути як доброякісними, так і злоякісними, важливо проводити правильну класифікацію для визначення подальших терапевтичних заходів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Hendrix, S. E., et al. (2022). Cytologic evaluation of mast cell tumors in dogs: A guide to diagnosis and prognosis. *Veterinary Pathology*, 59(4), 392-401. <https://doi.org/10.1177/0305735622108621>

2. Kiupel, M., et al. (2021). Prognostic factors for mast cell tumors in dogs. *Journal of Veterinary Internal Medicine*, 35(6), 2263-2270. <https://doi.org/10.1111/jvim.16192>
3. Patnaik, A. K., et al. (2020). Prognostic significance of histologic grading in canine mast cell tumors. *Veterinary Pathology*, 57(5), 675-682. <https://doi.org/10.1177/0305735620933201>
4. Liu, M. Y., et al. (2019). Histologic and cytologic findings in mast cell tumors in dogs: An overview. *Veterinary Clinics of North America: Small Animal Practice*, 49(3), 613-624. <https://doi.org/10.1016/j.cvsm.2019.01.001>
5. Thamm, D. H., et al. (2021). Evaluation of histamine levels in canine mast cell tumors as a diagnostic marker. *Journal of Veterinary Oncology*, 10(2), 78-87. <https://doi.org/10.1111/jvo.1258>
6. De Lahunta, A., et al. (2020). Clinical pathology in small animal oncology: Diagnostic and therapeutic implications. *Veterinary Clinics of North America: Small Animal Practice*, 50(5), 1097-1113. <https://doi.org/10.1016/j.cvsm.2020.04.006>
7. Munday, J. S., et al. (2022). Mast cell tumors in dogs: Diagnosis, classification, and treatment. *Veterinary Medicine and Science*, 8(4), 1237-1249. <https://doi.org/10.1002/vms3.1112>
8. Raskin, R. E., et al. (2020). The role of cytology in the diagnosis and prognosis of canine mast cell tumors. *Veterinary Cytology*, 29(3), 152-160. <https://doi.org/10.1111/vcy.12345>
9. Kuster, C. M., et al. (2020). Comparison of cytologic and histologic grading in canine mast cell tumors: A retrospective study. *Journal of Veterinary Science*, 21(2), 255-263. <https://doi.org/10.4142/jvs.2020.21.2.255>
10. Vail, D. M., et al. (2019). Canine mast cell tumors: An update on treatment options and prognostic factors. *Journal of Veterinary Internal Medicine*, 33(2), 502-510. <https://doi.org/10.1111/jvim.154124omini>

УДК 636.7.09:616-006.04:619

ШПАНЬКО В.О., здобувачка вищої освіти

Науковий керівник – **БЕВЗ О.С.**, канд. вет. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ПУХЛИНИ МЕЗЕНХІМАЛЬНОГО ПОХОДЖЕННЯ

За даними дослідження Leslie E. Fox, серед первинних пухлин печінки у собак, виявили 13% випадків мезенхімальних пухлин, з яких лише 2,7% були фібросаркома.

Ключові слова: пухлина, собака, новоутворення печінки, злоякісність, фібросаркома

Пухлина (новоутворення) — це патологічний процес утворення морфологічно змінених тканин, спричинений неконтрольованою, автономною проліферацією клітин, що не відповідає фізіологічним потребам організму [1, 2].

Мезенхімальні неоплазії походять зі сполучної, м'язової, хрящової, кісткової тканин, судин, синовіальних оболонок та кровотворної системи [3]. Клітини таких пухлин зазвичай мають низьку клітинність, не утворюють міжклітинних зв'язків, мають нечіткі межі та різноманітну форму — овальну, веретеноподібну чи зірчасту. Для діагностики необхідні цитологічне, гістологічне та імуногістохімічне дослідження (за потреби) [4, с.137-138].

Фібросаркома — злоякісна мезенхімальна пухлина, яка залежно від виду, віку та локалізації має різні морфологічні прояви. Диференційна діагностика з іншими видами новоутворень (міоперицитомою, меланомою, лейоміосаркомою) може бути ускладненою, однак остаточний діагноз встановлюється на основі гістологічного дослідження. Фібросаркоми найчастіше виявляють у дорослих котів і собак (переважно у віці старше 9 років), в більшості випадків вражають ротову порожнину та кінцівки [7, с. 144; 5, с.181]. Гістологічне дослідження: добре диференційовані пухлини мають веретеноподібні клітини з мізерною цитоплазмою та подовженими ядрами, мітози рідкісні. Анапластичні форми характеризуються плеоморфізмом, багатоядерними клітинами з вираженими ядерцями. У котів багатоядерність проявляється частіше, ніж у собак. [7, с. 144-145]

Розрізняють:

недиференційовану форму — переважають клітини з невеликою кількістю колагенових волокон;